

Betänkandet (SOU 2020:77)
”Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade
spelmarknaden”
(Fi 2021/00300)

TU – Medier i Sverige (Tidningsutgivarna) har getts tillfälle att yttra sig rubricerat betänkande från Spelmarknadsutredningen och får anföra följande.

Sammanfattning

- TU har välkomnat omregleringen av den svenska spelmarknaden – från statligt spelmonopol till ett licenssystem i kontrollerade former och med ett starkt konsumentskydd. För att ett sådant licenssystem ska fungera krävs en hög grad av så kallad kanalisering på den konkurrensutsatta delen av den svenska spelmarknaden, det vill säga att en så stor procentuell andel som möjligt verkar under licenssystemet.
- Mot den bakgrunden avstyrker TU utredningens förslag om att förbjuda reklam från licensierade bolag i vissa kanaler under en större tid av dygnet.
- TU ifrågasätter också förslaget förenlighet med delegationsbestämmelsen i 1 kap 19 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL).
- TU tillstyrker dock förslaget om att kravet på måttfullhet ska lämnas oförändrat.

Inledning

Den 1 januari 2019 trädde den nya spellagen i kraft. Den innebar att det hittillsvarande spelmonopolet upphörde och att den svenska spelmarknaden, i dess konkurrensutsatta del, öppnades för alla intressenter – svenska som utländska bolag, statliga som privata bolag.

I stället infördes ett licenssystem i reglerade och kontrollerade former och med ett starkt konsumentskydd.

Syftet med omregleringen av spelmarknaden var alltså att styra spelandet i Sverige till licensierat spel, med en hög så kallad kanalisering, det vill säga att en så stor procentuell andel som möjligt verkar under licenssystemet.

TU välkomnade denna omreglering.

Utredningens förslag

Spelmarknadsutredningen har haft i uppdrag att utreda och lämna ytterligare förslag till åtgärder för att begränsa, eller stänga ut, illegalt spel - samt att överväga ytterligare begränsningar av marknadsföring.

Utredningen föreslår bland annat:

- att kravet på att marknadsföring av spel ska vara måttfull inte ska ändras till ett krav på särskild måttfullhet,
- att främjande av olicensierat spel, till exempel genom marknadsföring uttryckligen ska förbjudas.
- att ytterligare restriktioner ska införas för reklam från bolag med svensk spellicens på så sätt att reklam för spel på värdeautomater, landbaserat kasinospel och kommersiellt onlinespel via tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar, beställ-radio och videodelningsplattformar förbjuds mellan klockan 06.00 – 21.00.

TU:s synpunkter

TU anser att Spelmarknadsutredningen har gjort ett noggrant arbete, där man försökt att säkerställa intresset av att med en hög kanalisering se till att spelbolagen låter sig omfattas av det statliga licenssystemet – och

samtidigt upprätthålla ett starkt konsumentskydd. Det är en svår balansgång.

TU tillstyrker förslaget om att kravet på måttfullhet ska lämnas oförändrat och inte ändras till ett krav på särskild måttfullhet. TU noterar att innebörden av måttfullhetskravet, så som var avsett, börjat utvecklas i domstolspraxis och delar bedömningen att det i nuläget är svårt att säga att kravet inte skulle innebära ett fullgott konsumentskydd.

TU ställer sig också bakom förslaget om att främjande av olicensierat spel ska förbjudas. Det är en riktig ambition att motverka illegala spel som tillhandahålls från utlandet av aktörer utan spellicens i Sverige. Dessa bolag skapar en osund konkurrens och tar inget ansvar för konsumentskyddet.

Allt detta förutsätter dock att spellicensregleringen bidrar till – och inte motverkar – kanaliseringen till de licensierade spelen.

Det tredje förslaget, om ytterligare restriktioner för de licensierade bolagen, riskerar där att få en direkt kontraproduktiv effekt. Det innebär dessutom en långtgående begränsning av yttrandefriheten.

Spelmarknadsutredningen var uttryckligen förbjuden att föreslå grundlagsändringar. Utredningen synes dock anse att totalförbudet mot spelreklam under en större del av dygnet för de licensierade bolagen inryms i det undantag i 1 kap. 19 §, yttrandefrihetsgrundlagen (YGL), som medger att det i vanlig lag ”får meddelas föreskrifter om förbud mot kommersiell reklam i program eller om villkor för sådan reklam”.

Bestämmelsen i 1 kap 19 § YGL är en s k delegationsregel. Sådana bestämmelser utgör just undantag och ska tolkas restriktivt. TU ifrågasätter därför om ett så långtgående totalförbud som nu föreslås är förenligt med grundlagen.

Det är också högst rimligt att de bolag som har en svensk spellicens ska kunna – med de krav på måttfullhet som gäller – få presentera sina produkter i svenska tv-kanaler, onlinetidningar och podcasts som omfattas av YGL och därmed har en ansvarig utgivare.

TU noterar också de problem som inställer sig i fråga om podcastsändningar med så kallad integrerad eller ”inbränd” reklam”. Som utred-

ningen konstaterar innebär det att det här inte kommer att gå att använda sig av inbrända annonser eftersom en sådan annons ingår i samma ljudfil som podcastavsnittet och vare sig den som tillhandahåller sändningen eller annonsören kan veta när den som laddar ner podcasten kommer att lyssna på den. I praktiken innebär detta alltså inte ett partiellt förbud utan ett totalförbud

Till detta kommer att den mest påtagliga effekten av förbudet torde bli en minskad kanalisering. Om villkoren för att bedriva spel i Sverige, under licens och i ordnade former, försvåras finns en betydande risk att en del spelbolag lämnar det svenska spellicenssystemet.

Av detta är ingen betjänt, särskilt inte i ett konsumentskyddsperspektiv.

TU avstyrker därför bestämt förslaget om ett förbud för marknadsföring av spel under stora delar av dygnet i vissa kanaler.

Stockholm 2021-04-23

TU – Medier i Sverige

Thomas Mattson
Tf VD

Per Hultengård
Jurist